Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Cal Marxant

Olesa de Bonesvalls

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Barri de l'Hospital. Carrer Puig Morer, 1. 08795 OLESA DE BONESVALLS
Emplaçament	Barri de l'Hospital

Coordenades:

Latitud:	41.34648
Longitud:	1.8458
UTM Est (X):	403439
UTM Nord (Y):	4577863

Classificació

Número de fitxa	08146-68
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	XIV-XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 44906DF0738S
Fitxes associades:	
Carrer Hospital	
Autoria de la fitxa	Cortés Elía, Mª del Agua
Data de registre de la fitxa:	dc., 24/08/2005 - 02:00

Descripció

Cal Marxant es troba al barri de l'Hospital, entre els carrers de l'Hospital i el de Puig Morer, davant la plaça Fitó. És una casa fruit de diverses ampliacions i divisions al llarg de molts segles, fet que ha provocat que a l'estructura inicial s'anessin fent afegits en diferents èpoques. És de tipologia externa senzilla, de planta i un pis, amb teulada a doble vessant amb el carener paral·lel a l'actual porta principal del cos central oberta a migdia; amb els murs en pedra i en tàpia, i amb elements constructius i decoratius de diferents èpoques, fet que li confereix un caràcter històric important. En ser una casa d'un petit nucli habitat, les divisions creaven cases diferents i, encara avui en dia, una part de la casa forma part d'un habitatge independent d'aquesta, cal Laureà. L'element central de la casa és el vestíbul, amb la porta principal d'arc de mig punt adovellada oberta a migdia, l'escala de pedra que dóna accés al pis, i una aigüera formant una fornícula i fent angle a la dreta de l'entrada. La pica és de pedra i la fornícula conserva una decoració tallada en pedra formant un arc conopial apuntat, possiblement de tradició gòtica, però no conserva les rajoles que folrarien la paret. Al centre d'aquest espai es va trobar una sitja de forma ovoide de la que es van extreure materials ceràmics diversos entre els que hi havia elements dels segles XIV-XV. El cos de la banda de llevant podria ser de la mateixa època. Eren les antigues quadres formant una ampla estança amb el sostre suportat sobre una estructura de quatre arcs de mig punt de pedra que es troben al centre en un pilar. L'estança seria més gran, ja que es poden veure els arcs tapiats que corresponen a la casa adjacent, per tant aquest seria un espai format per dues crugies paral·leles amb tres arcs cada una. El sostre d'aquest espai és de biga. En el centre es va trobar una sitja. Hi ha la xemeneia del foc rectangular que formava un foc de rotllo. A la banda de ponent es van afegir dues crugies en diferents èpoques. La més propera al centre és més antiga i tenia la paret que donava a l'exterior de tàpia; la més exterior a la que ara es pot accedir des de la plaça Fitó, és més moderna i probablement inicialment fos un porxo. En aquest espai es conserva una xemeneia de foc de campana de forma semicircular i una boca de forn de pa actualment clausurat. També es va trobar una sitja sota el nivell del paviment en fer la rehabilitació. Al pis, un seguit d'elements ens ajuden a veure l'evolució constructiva de la casa. Així, es va trobar una finestra de tradició gòtica geminada a la paret que donava a la plaça fitó i que va quedar tapiada en afegir l'últim cos. Igualment es conserven tres portes de tradició gòtica decorades amb motllures als muntants i amb la llinda formant un arc conopial tapat amb una creu grega al centre. Potser els elements més destacables són els que es van trobar a la part central de la casa, corresponent a la part més antiga. Es tracta d'una finestra geminada amb capitells decorats amb guixeries i amb els dos arcs lleugerament de ferradura, seguint una tradició típica visigòtica. La finestra es troba en el mur mitger entre aquesta casa i l'adjacent cal Laureà, i es va descobrir per casualitat ja que estava tapiada. A la mateixa habitació, a la paret de la finestra i a la que forma angle amb aquesta, hi ha uns esgrafiats que pel tipus de lletra semblen d'època gòtica. Segons ens expliquen els propietaris sembla que els esgrafiats es refereixen a una dona que va morir a l'Hospital.

Observacions:

Destacar que la finestra gòtica tan sols conservava part dels capitells a cada costat, així com els festejadors. A partir de l'amplada de l'arc es va deduir que possiblement fou una finestra geminada amb dos arcs apuntats i es va fer la reproducció d'aquest elements per conservar la visió general del conjunt. Igualment es van reproduir dues portes de la sala seguint les característiques de les originals.

Història

Aquesta casa va ser el primer mas dels Romagosa. A mitjans del XVII ja pertanyia als Escala, els que tenien la casa Alta d'Olesa; i a principis del XVIII era dels Parellada, passant d'aquests als Olivella. La propietat d'aquesta casa segueix paral·lela a la del mas Parellada, ja que aquest també va ser primer Romagosa, després dels Escala i finalment dels Parellada. La casa es va convertir amb el temps en varis habitatges independents ocupats per llogaters, fins que els actuals propietaris la van rehabilitar per viure deixant al descobert un seguit d'elements arquitectònics i artístics que ajuden en certa manera a escriure la història de

la casa. Els elements trobats a la casa així com diferents dates ens mostren que l'ocupació seria continuada des dels inicis, i aquest fet va provocar que s'anés ampliant. Sembla coincidir l'origen de la casa al segle XV, o probablement a finals del XIV, ja que s'ha trobat ceràmica de l'època dins les sitges, així com les dates gravades a les portes (1414, 1412 ?), la finestra, portes i aigüera de tradició gòtica i els esgrafiats. Hi hauria una segona o tercera fase d'ampliació el 1795, quan es fa la part que dona a la plaça Fitó. El topònim de cal Marxant és modern, ja que es remunta a després de la Guerra Civil, quan va viure un marxant de llogater.

Bibliografia

MISSER I VALLÈS, Salvador (1953). Glosses històriques d'Olesa de Bonesvalls Salvador Misser i Vallès. Barcelona Tall. Gràf. J. Prats Bernadàs. MISSER I VALLÈS, Salvador (1993). Catàleg monumental de l'Arquebisbat de Barcelona Penedès-Garraf (vol. 1). Olesa de Bonesvalls, Parròquia de Sant Joan i Hospital de Cervelló. Barcelona Arxiu Diocesà de Barcelona 1993.

